

En la mort de Josep Roca-Sastre

Adéu a un gran pintor

Marta Maragall

Josep Roca-Sastre, un dels valors més destacats de la pintura catalana a la segona meitat del segle XX, morí el darrer 5 de maig, deixant als amants del seu art un gran buit i el llegat de la seva obra.

Fill d'una família rellevant en la jurisprudència i nét per part materna de l'arquitecte Lluís Muncunill, la seva autèntica vocació va prevaldre per damunt d'una forta resistència en l'àmbit familiar que s'oposava a les inquietuds artístiques del jove universitari i futur pintor.

Va ser en acabar la carrera de dret quan va guanyar definitivament la batalla abandonant els llibres pels pinzells; aquell fou l'inici d'un procés creixent que el dugué a ésser, als seus seixanta-vuit anys, un dels referments més sòlids de la figuració contemporània a casa nostra.

En els seus inicis, com a pintor, fou deixeble de Ramon Rogent i tant des d'aquell entorn com des de l'acadèmia Grande Chaumièrre a París, seguí amb atenció els avanços d'un cubisme i d'un informalisme que amb el temps el dugueren a conduir les seves inquietuds cap a un realisme estrictament personal. Al parer d'entesos, la seva obra renovava i millorava la dita tradició pictòrica tot establint un vincle d'unió entre passat i futur.

Josep Roca fou un enamorat de la llum: la llum d'un paisatge de Sant Gervasi, d'un esclat de sol a Cadaqués, d'una façana o d'un passadís de l'Eixample i fins i tot dels petits objectes de les seves natures mortes que, il·luminats per un toc de pinzell, traspassen l'anècdota, assolint la transcendència.

Equipat no únicament amb una ment cultivada i estructurada, sinó també amb un coneixement històric de la pintura, cenyí la seva paleta a un predomini de blancs, negres, terres i ocres i en féu ressaltar uns valors que ell sabia ampliar o dosificar amb un autèntic mestratge de contenció i elegància.

Han estat aquests trets diferencials de la seva pintura els que l'han portat a un alt reconeixement no solament en l'àmbit nacional sinó també en els mercats d'Europa, d'Àsia i especialment als Estats Units. Tot i ésser-ne ell molt conscient, aquest fet no l'apartà mai de la senzillesa.

El privilegi d'haver pogut, amb els anys, aprofundir en una bona relació professional i d'amistat amb el pintor, dugué a dir d'ell en una necrològica que l'endemà de la seva mort publicava un dels nostres principals rotatius:

"...Josep Roca ha estat un home culte i il·lustrat, generós i humil, afable i respectuós, i amb aquest bagatge ha significat un referent molt important en el seu entorn cultural. Amb veu baixa i pausada, a voltes com tímida o dubitativa, sabia impartir coneixements i veritats amb

naturalitat, sense ostentació, des d'una autèntica saviesa. Acompanyar-lo en la visita a un museu constituïa una lliçó i engendrava respecte; ser rebut al seu taller permetia descobrir el rigor del seu treball i la seva habitual presència a les exposicions dels col·legues reflectia interès i afecció per cada un d'ells..."

Amant també de la música, la literatura i de la història, fou un gran conversador, però mai cercà les tribunes. Tot i així ha estat receptor d'un gran nombre de reconeixements, d'aquí i de fora d'aquí; el darrer fou l'entrada com a membre numerari de l'Acadèmia de Belles Arts de Sant Jordi, a la qual ingressà amb un discurs de contingut cultural pregon, que titulà "A l'estudi de Ramon Rogent".

L'adéu del món de les arts a aquest gran pintor i a aquell estil personal d'home il·lustrat, és un adéu molt adolorit.

Josep Roca-Sastre distingit amb el III Premi Quadern (1993)